

ISBN 978-960-518-477-3

© 2020, Ι. Κ. ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ – ΟΡΜΥΛΙΑ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ
« Ι Ν Δ Ι Κ Τ Ο Σ » Α Ν Ω Ν Υ Μ Ο Σ Ε Κ Δ Ο Τ Ι Κ Η Ε Τ Α Ι Ρ Ε Ι Α

Καλλιδρομίου 64, 114 73 ΑΘΗΝΑ, Τηλ.: 210.88.38.007, e-mail: indiktos@indiktos.gr

ΑΡΧΙΜ. ΑΙΜΙΛΙΑΝΟΥ
ΣΙΜΩΝΟΠΕΤΡΙΤΟΥ

ΟΙΚΟΣ ΘΕΟΥ ΠΥΛΗ ΟΥΡΑΝΟΥ

ΠΕΡΙ ΜΟΝΑΧΙΣΜΟΥ, ΓΕΡΟΝΤΟΣ & ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΟΥ

Πρόλογος:
ΑΡΧΙΜ. ΕΛΙΣΑΙΟΥ ΣΙΜΩΝΟΠΕΤΡΙΤΟΥ

Ἐπιμέλεια κειμένου - Σχολιασμός:
ΙΕΡΟΝ ΚΟΙΝΟΒΙΟΝ
ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ ΟΡΜΥΛΙΑΣ

ΙΝΔΙΚΤΟΣ
ΑΘΗΝΑΙ 2020

ΑΝΤΙ ΠΡΟΛΟΓΟΥ

Στὸν παρόντα τόμο περιλαμβάνονται κατηχήσεις καὶ λόγοι τοῦ Γέροντός μας, οἱ ὁποῖοι ἔλαβαν χώραν στὴν Ἱ. Μονὴ Σίμωνος Πέτρας καὶ στὸ Ἱ. Κοινόβιον Ὁρμουλίας, μεταξύ τῶν ἐτῶν 1978-1982. Ὡς κεντρικὸ θέμα ἔχουν τὸν μοναχισμό, τὸν ρόλο τοῦ Γέροντος στὴν πνευματικὴ ζωὴ τοῦ μοναχοῦ, καθὼς καὶ τὴν σχέσι τοῦ ὑποτακτικοῦ καὶ ἐν γένει τοῦ πνευματικοῦ τέκνου μὲ τὸν Γέροντα.

Ἅλα τὰ κείμενα τοῦ διδασκάλου εἶναι ὠριμο καὶ εὐγευστο ἀπόσταγμα τῆς βαθειᾶς καὶ νηπτικῆς μελέτης τῶν ἀσκητικῶν καὶ θεοφόρων Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας μας, τῶν παλαιότερων καὶ νεωτέρων, ἀλλὰ ὄχι λιγώτερο καὶ τῆς προσωπικῆς ἐμπειρίας του τῆς ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ γεννηθείσης καὶ τῆς ἐκ τῆς καθοδηγήσεως τοῦ κοινῆ σώματος ἀποκτηθείσης.

Θεωροῦμε πρέπον καὶ ἀφορμὴ εὐφροσύνου μνήμης, μὲ τὴν εὐκαιρίᾳ τοῦ ἐπισήμου ἑορτασμοῦ, τὴν 9ην Μαΐου (ν. ἡ.), τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἱερωνύμου, διατελέσαντος Καθηγουμένου τῆς Ἱερᾶς Μετανοίας μας καὶ ἐν συνεχείᾳ Οἰκονόμου τοῦ Μετοχίου τῆς Ἀναλήψεως στὸν Βύρωνα Ἀττικῆς, γνωστοῦ ὡς «ὁ Γέρον τῆς Ἀναλήψεως», νὰ παραθέσωμε ἀντὶ προλόγου δύο ἐπιστολὰς τοῦ ὁσίου, ἀποσταλεῖσες ἀπὸ τὸ Ἅγιον Ὄρος στὰ πνευματικά του τέκνα. Καὶ τοῦτο, διότι ὁ μακαριστὸς Γέροντάς μας ἔτρεφε μεγάλο σεβασμὸ στὸ πρόσωπο τοῦ ὁσίου καὶ μετ' εὐλαβείας ἐφύλασσε τὰ λείψανά του στὸ παρεκκλήσι τῆς Ἁγίας Μαγδαληνῆς ἀπὸ τίς πρῶτες ἡμέρες τῆς ἐγκαταβιώσεώς μας στὴν Σιμωνόπετρα. Καίτοι δὲν τὸν ἐγνώριζε, προνοοῦσε καὶ εὐχόταν ζωηρὰ καὶ διάπυρα στὸ ἐν λόγῳ παρεκκλήσι γιὰ τὴν ἔνταξι του στὸ Ἁγιολόγιο, πεπεισμένος ὄντας γιὰ τὴν ἁγία, ὀσιακὴ καὶ μαρτυρικὴ βιοτὴ του. Ἔχομε λόγους νὰ πιστεύωμε ὅτι ὁ Γέροντας Αἰμιλιανὸς κατὰ τίς μακρὰς καὶ μυστικὰς ἐντεύξεις του στὸ παρεκκλήσι τῆς Ἁγίας

Μαγδαληνῆς κατέβρεχε τὴν τιμία κἀρα τοῦ ὀσίου μὲ τὰ δάκρυά του καὶ ζητοῦσε τὶς πρὸς Κύριον πρεσβεῖες του γιὰ τὴν μονὴ καὶ τὰ τέκνα του.

Οἱ ἐπόμενες ἐπιστολές, σταλμένες ὅπως ἀναφέραμε ἀπὸ τὸ Ἅγιον Ὄρος, παρατίθενται ἐπὶ πλέον γιὰ νὰ καταδειχθῇ τὸ κοινὸ φρόνημα, τρόπον τινά, τοῦ τε ὀσίου Γέροντος καὶ τοῦ Γέροντος Αἰμιλιανοῦ, καθ' ὅτι τοὺς ἀγαπῶντας τὸν Θεὸν ἐμπνέει καὶ ὁδηγεῖ τὸ αὐτὸ Πνεῦμα, τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ.

Ἰδιαιτέρως μᾶς συγκινεῖ τὸ γεγονός ὅτι ἡ σεπτὴ κοίμησις τοῦ Γέροντος Αἰμιλιανοῦ συνέπεσε μὲ τὴν ἡμερομηνία τῆς ἐορτῆς τοῦ ὀσίου, τὴν 9ην Μαΐου (ν. ἡ.), ἐπομένην τῆς μνήμης τοῦ ἡγαπημένου μαθητοῦ, ἀποστόλου καὶ εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου, τὸν ὁποῖον ἀμφότεροι ὑπερβαλλόντως ἀγαποῦσαν καὶ τιμοῦσαν.

Ἡ πρώτη ἐπιστολὴ (1.1.1921) ἀναφέρεται στὴν προσωπικὴ σχέσι Γέροντος καὶ πνευματικῶν τέκνων καὶ ἡ ἄλλη (31.8.1914) στὸ νόημα τοῦ θανάτου, θέματα σχετικὰ καὶ προσφιλῆ στὸν Γέροντα Αἰμιλιανό. Ἀκολουθοῦν ἀποσπάσματα τῶν ἐπιστολῶν.

1.

«...Ἡ στενοχωρία σας εἶναι στενοχωρία μου, ἀγαπητά μου τέκνα, χαρισμένα εἰς ἐμὲ ἀπὸ τὸν Θεόν. Τὴν ἀγάπην καὶ εὐλάβειάν σας ὀλόψυχον αἰσθάνομαι καὶ ἡ ἀφοσίωσίς σας εἶναι ὑπογεγραμμένη εἰς τὴν συνείδησίν μου ἀπὸ τὴν ἀγάπην Του. Ἡ ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ μὲ πληροφορεῖ καὶ ὑπέγραψε εἰς τὴν συνείδησίν μου τὴν ἀφοσίωσίν σας. Πῶς ἔμπορῶ νὰ ἀψηφῆσω μίαν τοιαύτην δύναμιν, ἡ ὁποία μὲ διδάσκει τὰ σωτήρια καὶ μὲ ἀνέδειξε πατέρα σας; Πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ ἀθετήσω τὸν πνευματικὸν καρπὸν τῆς Χάριτός Του, τὴν πατρικὴν ἀγάπην καὶ στοργήν, ἡ ὁποία καὶ τὸν ἀληθινὸν πατέρα χαρακτηρίζει καὶ τὰ τέκνα πληροφορεῖ ἐκ Θεοῦ καὶ ἀναγνωρίζουν δικαίως τὸν τοιοῦτον πατέρα καὶ πρὸς αὐτὸν ἀτενίζουν

καὶ τὴν συντήρησίν των τὴν πνευματικὴν ἀπὸ αὐτὸν τὸν πατέρα ἀναμένουν μετὰ Θεόν, ὥστε, καὶ ἂν μίαν στιγμὴν λείψῃ ἀπὸ πλησίον των ὁ πατήρ, νομίζουν ὅτι ὀλόκληρον ζωὴν τὸν ἔστερήθησαν; Καὶ εἶναι φυσικὸν αὐτό.

Ὅχι, τέκνα μου, δὲν θὰ σιωπῶ εἰς τὰς ἐρωτήσεις σας καὶ εἰς τὰς ἐπιστολάς σας, ὅσον μοῦ εἶναι δυνατόν. Σὰς παρακαλῶ δέ, μὴ ὀκνεῖτε νὰ μοῦ γράφετε ὅ,τι λογισμοὺς καὶ ἂν σὰς ὑποβάλλῃ ὁ πονηρός. Ὅχι μόνον δὲν θὰ λυπηθῶ, ἀλλὰ θὰ εὐχαριστηθῇ μάλιστα ἡ ψυχὴ μου, ὅταν ἴδω τὴν τελείαν καὶ ἀληθινὴν ὑπακοήν σας καὶ διότι θὰ ἀπαλλαγθῆτε ἀπὸ τὴν ἐνόχλησιν τοῦ λογισμοῦ.

Ὁ ἄσπασμός μου καὶ ὁ χαιρετισμός μου πρὸς τὰ τέκνα μου εἶναι ἡ πατρικὴ εὐχὴ μου.

Ὁ Θεὸς μεθ' ἡμῶν».

Ἄρχιμ. Ἱερώνυμος Σιμωνοπετρίτης

2.

«...Διὰ τοὺς πιστοὺς ὁ θάνατος εἶναι ἀπαλλαγὴ ἀπὸ τῶν τοῦ κόσμου δεινῶν καὶ ἐλευθέρωσις ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας, μετάβασις δὲ ἀπὸ τῆς προσκαίρου εἰς τὴν κρείττω καὶ αἰώνιον ἀποκατάστασιν. Ἐάν λοιπὸν ἡ ἀγῆρως ζωὴ καὶ ἡ ἀνάστασις οὕτω διὰ τοῦ μυστηρίου τοῦ θανάτου ἐν πίστει τῇ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ἐπιτυγχάνεται κατὰ τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ Κυρίου, πῶς θρῆνοι καὶ ναυάγια καὶ ὄδυρμοί; Πῶς δὲ αἱ πανηγύρεις τῶν Ἁγίων ἐπὶ ταῖς μνήμαις αὐτῶν; Οἱ δὲ ὕμνοι καὶ τὰ ἐπινίκια ἄσματα τῆς Ἐκκλησίας οὐχὶ διὰ τὴν ἔξοδον τῆς ψυχῆς ἀπὸ τῆς φυλακῆς τοῦ σώματος καὶ μετάστασιν εἰς τὴν αἰώνιον φωτεινὴν αὐτῆς πατρίδα, ὡσεὶ τινὰ γέννησιν ἐκ σκότους κοιλίας, εἰς φῶς ἀληθινόν, αἰώνιον;

Μικρὸν λοιπὸν διὰ τὴν ἀνάγκην τῆς φύσεως θρηνησάντες, ἐν εὐχαριστίᾳ τὸν ὕμνον καὶ τὴν δόξαν τῶ οὕτως εὐδοκήσαντι προθύμως καὶ μετὰ χαρᾶς ἀναπέμπωμεν, ἵνα καὶ τὸν μισθὸν τῆς

ὑπομονῆς καὶ τῆς πίστεως εἰς αὐτὸν λάβωμεν. Πολλοὺς μὲν ἔχομεν τοὺς ὑπαλείφοντας εἰς τοῦτο Πατέρας καὶ Διδασκάλους τῆς Ἐκκλησίας, ἐξόχως δὲ τοὺς ἱεροάθλους Μακκαβαίους τὸν θάνατον ἠγουμένους ζωῆν καὶ πατρίδα αὐτῶν ποθεινὴν τὴν ἀνώλεθρον Ἱερουσαλήμ, τὴν Ἐκκλησίαν τῶν πρωτοτόκων. Καὶ ταῦτα πρὸ τοῦ Χριστοῦ καὶ τοῦ σωτηρίου θανάτου αὐτοῦ.

Μετὰ δὲ τὴν Ἀνάστασίν Του πάντες μὲν οἱ Μάρτυρες καὶ Ὅσιοι καὶ Δίκαιοι, ὅσοι τῷ Θεῷ μακαρίως εὐηρέστησαν, ἐξόχως Ναταλία ἡ μακαρία, Μάρτυρος σύζυγος, ἣτις αὐτὰ τὰ μέλη τοῦ συζύγου ἐπὶ ἄκμονα ἔθετε καὶ τοὺς δημίους ὥτρυνε σκληροτέρως ἵνα κτυπῶσιν, ὅπως δριμυτέρους αἰσθάνεται τοὺς πόνους ὁ ἀγαπητὸς αὐτῆς σύντροφος καὶ ἵνα συντομώτερον ἀπέλθῃ πρὸ ἐκείνης εἰς τὴν αἰωνίαν ζωὴν.

Μὴ λοιπόν, ἀγαπητέ ἐν Χριστῷ ἀδελφέ, χαλέπαινε διὰ τὴν ἀνάπαυσιν τοῦ προσφιλοῦς προσώπου σας, καθ' ὅτι ταχέως εἰς τὴν ἀθανασίαν ἀπῆλθε καὶ ἐκκληρονόμησε».

Μοναχὸς Ἱερώνυμος

Τέλος, εὐχόμεσθε στοὺς ἀγαπητοὺς ἀναγνώστες αὐτοῦ τοῦ τόμου ὁ φλογερὸς καὶ ζωήρρυτος λόγος τοῦ Γέροντος νὰ ἐνισχύῃ τὴν πανοπλία τους στὴν πνευματικὴ πάλη καὶ στὴν ἀνάβασί τους πρὸς τὸν Θεόν, ἀλλὰ καὶ νὰ ἐδραιώσῃ μέσα τους τὴν εἰρήνην, τὴν χαρὰ καὶ τὴν ἐλπίδα τῆς ἀφιερώσεώς τους στὸν γεννήτορα καὶ ἀλάνθαστο καθοδηγὸ τῶν ψυχῶν, τὸν Χριστόν, γιὰ τὰ ὁποῖα ὁ Γέροντας δίδει τόσο ἐναργῆ καὶ δυναμικὴ μαρτυρία.

Ὁ Καθηγούμενος τῆς Ἱερᾶς
Μονῆς Σίμωνος Πέτρας
Ἀρχμ. Ἐλισαῖος

ΟΙΚΟΣ ΘΕΟΥ
ΠΥΛΗ ΟΥΡΑΝΟΥ

ΠΕΡΙ ΜΟΝΑΧΙΣΜΟΥ, ΓΕΡΟΝΤΟΣ & ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΟΥ

1

ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΜΟΝΑΧΙΣΜΟΣ¹

Α. Ἀρχὴ καὶ αἴτια τῆς μοναχικῆς πολιτείας

Πολλές κρίσεις ἀκούγονται σήμερα γιὰ τὸν μοναχισμό, γι' αὐτὸ θὰ ἤθελα νὰ δοῦμε μερικὲς πολὺ ἀπλές ἱστορικές, θεολογικές καὶ θεωρητικές προϋποθέσεις, ποὺ ἀποτελοῦν τὸ βᾶθρο τῆς μοναχικῆς πολιτείας. Τί εἶναι ἡ μοναχικὴ πολιτεία καὶ πῶς προῆλθε καὶ γιατί γίνεται κανεὶς μοναχός; Στὴν ἐποχὴ μας, ἐνῶ φαίνεται ὅτι εἶναι μιὰ ἐποχὴ παρακμῆς καὶ ὑλιστικῆς νοοτροπίας, ἐν τούτοις αὐτὲς οἱ κρίσεις καὶ παράλληλα ὁ διάλογος περὶ τοῦ μοναχισμοῦ δείχνουν ὅχι μόνον τὴν φθορὰ, ἀλλὰ καὶ τὴν δύναμι τῆς ἀθανασίας τῆς μοναχικῆς πολιτείας, τὴν ἀντοχὴ τοῦ σπόρου καὶ τὴν ἐπιβίωσί του ὅχι μόνο στὴν καθημερινὴ ζωὴ καὶ στὴν ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ καὶ στὶς ἀναζητήσεις τῶν ψυχῶν τῶν ἀνθρώπων.

Ἡ μοναχικὴ πολιτεία σήμερα εἶναι τὸ κατ' ἐξοχὴν αἰτούμενον τῶν καρδιῶν τῶν νέων ἀνθρώπων, ὥστε νὰ παρουσιάζεται πρόβλημα ὅχι ποῦ νὰ βροῦμε καλογήρους, ἀλλὰ ποῦ νὰ βροῦμε κελλιὰ νὰ τοὺς βάλουμε. Πρὶν λέγαμε ὅτι ἔχομε μοναστήρια καὶ δὲν ἔχομε μοναχοὺς. Τώρα ἐπανερχόμαστε στὴν παλαιὰ ἐποχὴ: δὲν ξέρει κανεὶς τί νὰ κάνη μὲ τὸ πλῆθος τῶν νέων ἀνθρώπων, οἱ ὁποῖοι θέλουν νὰ μονάσουν. Τὸ πρόβλημα γίνεται σοβαρώτερο ὅχι μόνο λόγω τοῦ πλῆθους ἀλλὰ καὶ λόγω τῆς κάποιας φθορᾶς τὴν ὁποῖαν ὑπέστη μὲ τὴν ἀάροδο τοῦ χρόνου ἡ μοναστικὴ πολιτεία καὶ ἡ ἀνθρωπίνη φύσις.

Ὁ Ἀλέξανδρος Μωραϊτίδης στὸ βιβλίον του γιὰ τὸ Ἅγιον Ὄρος

1. Κατήχησις στὸ Ἱερὸ Κοινόβιο Εὐαγγελισμοῦ Ὁρμυλίας, 24/26.9.1979.

γράφει ὅτι πρῶτα πῆγε στὴν Δάφνη, μετὰ στὶς Καρυές καὶ κατόπιν στὰ μοναστήρια. Μὲ πολλὴ θλίψη ἀναπολεῖ τὴν παλαιὰ ἐποχὴ. Δυστυχῶς, λέγει, τώρα στὶς Καρυές, ἐνῶ ὑπάρχει πινακίδα, «Ἀπαγορεύεται τὸ κάπνισμα», οἱ λαϊκοὶ καπνίζουν, καὶ οἱ μοναχοὶ εἶναι ἔμποροι καὶ πωλοῦν κοσμικὰ ἀντικείμενα στὰ καταστήματα τῶν Καρυῶν. Συνεχῶς ἀναπολεῖ τὴν παλαιὰ ἐποχὴ². Βέβαια τὸ ἴδιο γινόταν καὶ τὸν 18^{ον} καὶ τὸν 15^{ον} καὶ τὸν 14^{ον} αἰῶνα. Ἀκόμη καὶ τὸν 7^{ον} καὶ τὸν 6^{ον} αἰῶνα, οἱ Πατέρες μακάριζαν τὴν παλαιὰ ἐποχὴ· ὄχι μόνο διότι ἡ παλαιὰ ἐποχὴ ἔμεινε σὰν ἕνας μῦθος, σὰν μία ἀνάμνησις στὶς ψυχές τῶν ἀνθρώπων, ἀλλὰ καὶ γιατί διέσωζε περισσότερο τὸ ἥρωικὸ φρόνημα.

Σήμερα ἔχει ὑποστῆ κάποια φθορὰ ἡ μοναχικὴ πολιτεία, καὶ τὰ μοναστήρια μας ἔχουν μετατραπῆ σὲ οἴκους στοὺς ὁποίους πηγαίνουν μὲν ψυχές πού ἀγαποῦν τὸν Θεόν, ἀλλὰ τὴν ἀγάπη αὐτὴ τὴν εἰδικεύουν στὸ κυνηγητὸ κάποιου πράγματος. Ἐπίσης οἱ ἐπιδιώξεις, οἱ σκοποὶ, οἱ συνήθειες, τὰ φρονήματα τῶν μοναχῶν εἶναι διαφορετικά. Οἱ μοναχοὶ καὶ οἱ μοναχές σήμερα δὲν ζοῦν τὴν ἀσκητικὴ ζωὴ πού ζοῦσαν οἱ παλαιοί. Παλαιότερα, ὅσοι πῆγαιναν στὸ μοναστήρι, κοιμόντουσαν γάμω στὰ σπίτια τους, ὅποτε ἡ χαμαικοιτία τοὺς ἦταν πιὸ εὐκόλη. Τὰ χέρια τους ἦταν ροζιασμένα ἀπὸ τὴν δουλειά. Τώρα τὰ χέρια τῶν ἀνθρώπων, καὶ ιδιαίτερα τῶν γυναικῶν, μόνο γαντάκια δέχονται, καὶ αὐτὰ πολὺ πολὺ λεπτὰ καὶ μὲ φανελλίτσα ἀπὸ μέσα, μήπως καὶ πληρωθοῦν. Ἄντε τώρα αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι, πού μεγαλώνουν βλέποντας τηλεόρασι καὶ μιλῶντας συνεχῶς στὸ τηλέφωνο, νὰ πᾶνε στὸ μοναστήρι. Ὅλα αὐτὰ φθείρουν τὸ ἀνθρώπινο φρόνημα.

Σήμερα, παραδείγματος χάριν, μιὰ κοπέλλα ὅ,τι χρειασθῆ τὸ

2. *Μὲ τοῦ βορηᾶ τὰ κύματα*, Ἄγιον Ὄρος, Βιβλιοπωλεῖον Ἱ. Σιδέρη, Ἐν Ἀθήναις 1924, σ. 30 κ.έ.

τακτοποιεί με τὸ τηλέφωνο· με τὸ τηλέφωνο νὰ κάνη τὴν παραγγελία, με τὸ τηλέφωνο νὰ ἔρθη ὁ καφές, ὁ γαλατᾶς, ὁ ἄνθρωπος πὺ θὰ ἀλλάξη τὴν μποτίλια τοῦ πετρογκάζ ἢ πὺ θὰ διορθώση τὸν ἠλεκτρικὸ διακόπτη. Ὅλα αὐτὰ τὴν παλαιότερη ἐποχὴ μπορούσαν νὰ τὰ κάνουν μόνοι τους οἱ ἄνθρωποι· ἦταν αὐτάρκειες. Αὐτὴ ἡ σκληρότης καὶ ἡ δυναμικότης καὶ ἡ αὐτάρκεια τῆς ζωῆς, πὺ εἶχαν οἱ παλαιοί, καὶ γενικῶς τὸ φρόνημα καὶ ὁ βίος αὐτὸς ἔχει ἐκλείψει σήμερα.

Ἐκτὸς αὐτοῦ, ἔχομε καὶ τὴν φθορὰ τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως. Ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος εἶναι κατ' ἐξοχὴν πονεμένος. Δὲν βρίσκεις ἀνθρώπους ἰσορροπημένους, διότι κατὰ κανόνα δὲν ἔχουν γονεῖς ἀγαπημένους. Διαλύονται οἱ οἰκογένειες, τσακώνονται σὰν προγόνια οἱ γονεῖς, παλεύουν με τὴν φτώχεια ἢ με τὴν ψευτιά τοῦ πλούτου ὅταν εἶναι πλούσιες οἱ οἰκογένειες.

Τὰ σχολεῖα τοὺς κάνουν νὰ ἀτονῆ τὸ μυαλό τους. Πάει ἐκεῖνη ἡ ἐποχὴ, πὺ ὁ μαθητὴς καὶ τὸ παιδὶ γενικῶς ἤξερε νὰ ὀξύνη τὸν νοῦ, τὴν καρδιά, τὴν διάνοια. Ὅσο δὲ προχωρεῖ ἡ ἐποχὴ καὶ αὐξάνονται τὰ τεχνικὰ μέσα, τόσο χειροτερεύει ἡ κατάστασις. Λυπᾶται κανεὶς. Ἴσως ἓνα παιδὶ σήμερα νὰ γνωρίζη τί γίνεται στὴν Ἀμερικὴ, τί συμβαίνει στὴν πολιτικὴ, ἀλλὰ δὲν μπορεῖ νὰ συλλάβη πράγματα τὰ ὁποῖα ἔκανε ἓνα μικρὸ παιδάκι τὴν παλαιὰ ἐποχὴ.

Ἐπίσης, ὅλα τὰ ἰδανικά, τῆς ἀγωνιστικότητος, τῆς ἀσκήσεως, τῆς πατρίδος, τῆς οἰκογενείας, τὰ πάντα ἔχουν καταπέσει, ἔχουν γίνει ἓνας σωρός. Τὸ μόνο ἰδανικὸ τῆς ἐποχῆς μας εἶναι, «ἔτσι τὸ θέλω», «ἐγὼ αὐτὸ θέλω!». Δὲν τολμάει κανεὶς νὰ μιλήσῃ στὸν ἄλλον. Οἱ ἄνθρωποι εἶναι σὰν τὸν μονόκερω, συνεχῶς χτυπιοῦνται.

Ἐλειψε ἀκόμη ἐκεῖνη ἡ φυσικὴ ζωὴ τῶν χωριῶν. Οἱ χωρικοὶ ἔχουν χάσει τὴν φυσικότητά τους. Ὁ χωρὸς καὶ τὰ παλαιὰ τραγούδια τῶν χωριῶν μας, ὁ ἔξω ἀπὸ τὸ χωριὸ δρόμος πὺ θὰ κάνανε βόλτα, τὰ ζῶα ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἡ ζωὴ τους ἔπαιρνε μιὰ φυσικότητα.

ἔχουν ἐκλείψει. Ἄν ὑπάρχη κανένας τσομπάνος σὲ κάποιο χωριό, ἀντιμετωπίζει τὸ πρόβλημα τί νὰ κάνη τὰ ζῶα του καὶ θέλει νὰ τὰ πωλήσῃ. Τὰ πάντα γενικῶς ἔχουν ἀλλοιωθῆ.

Αὐτὸ φέρνει μία φθορὰ καὶ στὴν διανόησι τοῦ ἀνθρώπου, στὸν ψυχισμό του. Οἱ ἄνθρωποι εἶναι δυστυχημένοι, πονεμένοι, κακομοιρασμένοι, σαλευμένοι· δὲν μπορεῖς νὰ μιλήσῃς καὶ νὰ σὲ καταλάβουν· ὑποψιάζονται, δὲν ἔχουν ἐμπιστοσύνη στὸν ἄλλον· δὲν ἔχουν ἐμπιστοσύνη καθόλου στὸν ἑαυτό τους ἂν θὰ μπορέσουν νὰ κάνουν κάτι. Ἄλλοι βρίσκουν διέξοδο στὸ χάος, ἄλλοι στὴν ἁμαρτία, στὴν ἀγκυλιὰ ἐνὸς ἀγοριοῦ ἢ ἐνὸς κοριτσιοῦ· ἄλλοι στὴν ἀπομόνωσι, ζοῦν τὰ τραύματά τους μόνι τους· ἄλλοι στὴν ἀπώλεια τῆς προσωπικότητος, στὸν συρφετὸ τοῦ χοροῦ τῆς σάλας μὲ τὰ ποικίλα χρώματα, σὲ ἓνα νυκτερινὸ κέντρο, μὲ τὰ φῶτα, τὰ σκοτάδια, τὴν πολυκοσμία, τὰ σύγχρονα τραγούδια. Ὅλα αὐτὰ κάνουν ἐκεῖ τὸν ἄνθρωπο καὶ ξεχνιέται, χάνεται, παραδίδεται καὶ μένει ἓνα κορίτσι ἢ ἓνα ἀγόρι· κάτι τὸ ἀνώνυμο. Ὅλος ὁ κόσμος εἶναι χαμένες προσωπικότητες.

Αὐτὲς ὅμως οἱ προσωπικότητες μὲ τὰ προβλήματά τους εἶναι ψυχές, οἱ ὁποῖες ἔχουν τὴν ἀνάμνησι τοῦ παραδείσου καὶ θέλουν νὰ γίνουν μοναχοὶ ἢ μοναχές. Προέρχονται ἀπὸ τὴν ἀγάπη, ἀπὸ τὴν ἁμαρτία, ἀπὸ τὴν καλωσύνη, ἀπὸ τὴν οἰκογένεια τὴν διεφθαρμένη ἢ ἄφθορη, ἀπὸ παντοῦ. Ἀλλὰ αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι εἶναι πολὺ δύσκολο νὰ συλλάβουν τὸ μέγεθος τοῦ μοναχισμοῦ ποῦ πρέπει νὰ ζήσουν. Κάτι ποῦ γιὰ τὸν ἄλλον ἦταν πολὺ ἄνετο, τώρα εἶναι ἀνυπόφορο.

Ἐπὶ πλέον, ἡ υἰγεία τῶν ἀνθρώπων σήμερα εἶναι ἀδύναμη, ἐπισφαλής. Ὁ παλαιὸς ἄνθρωπος σήκωνε πέτρες, τσουβάλια, διάφορα βάρη. Αὐτὸ ἔδιδε ἰσορροπία στὸν ὅλο ὄργανισμό. Τώρα, ποῦ νὰ σηκώσῃ λίγο βάρος! Ποῦ νὰ πῆς σὲ κάποια νὰ πάη πέντε λεπτά στὸν κῆπο! Ὡχ, ἡ μέση μου! θὰ σοῦ πῆ ἀμέσως. Ποῦ νὰ

πάη νὰ τρίψη τὰ ροῦχα της! Ἐὰν δὲν ἔχη πλυντήριο, θὰ ρίχνη ἀφθονα ἀπορρυπαντικὰ στὰ ροῦχα, γιὰ νὰ μὴν τὰ τρίψη καὶ κουρασθοῦν τὰ χεράκια της. Στὴν οὐσία αὐτὸ συνιστᾷ ψυχικὴ ἀρρώστια, ψυχοπάθεια· δὲν ἀποτελεῖ δυνατότητα γιὰ μία ἀληθινὴ ζωὴ.

Τὸ πρόβλημα λοιπὸν τῆς σωματικῆς καὶ ψυχικῆς ἀδυναμίας τῶν σημερινῶν νέων καθίσταται γιὰ τὸν μοναχισμό ἔντονο. Ὁ κόσμος δέ, ἡ κοινωνία, οἱ ἀρνούμενοι τὴν Ἐκκλησία, ἀντιμετωπίζουν τὴν προσέλευσι τῶν νέων στὸν μοναχισμό ἀπὸ τὴν δικὴ τους σκοπιά. Τί γίνεται, λένε, ὅλοι θὰ πᾶνε στὸ μοναστήρι; Ἐμεῖς ἴσως λέμε ὅτι ὅλοι πᾶνε στὴν ἁμαρτία, ἀλλὰ αὐτοὶ βλέπουν τὸ πλῆθος τοῦ κόσμου, ποῦ καταφθάνει στίς μονές, καὶ τοὺς ἀνθρώπους οἱ ὁποῖοι ἔχουν τὴν διάθεσι νὰ μονάσουν. Εἶναι ἓνα ἐρώτημα πολὺ κοινὸ καὶ φυσικὸ, τὸ ὁποῖο ὁ καθένας βλέπει ἀπὸ τὴν σκοπιά του· ὁ κάθε καθηγητῆς, ὁ κάθε φιλόσοφος, ὁ κάθε θεολόγος, λαϊκός, κληρικός, δίνει τίς δικές του ἐρμηνεῖες.

Τί εἶναι στὴν πραγματικότητα ὁ μοναχισμός;

Πρῶτα ἀπὸ ὅλα πρέπει νὰ δοῦμε βᾶσει τῆς Ἁγίας Γραφῆς τὴν προέλευσι τοῦ μοναχισμοῦ· ὄχι τὴν θεμελίωσι, διότι δὲν κάνομε τώρα μάθημα περὶ μοναχισμοῦ, ἀπλῶς λέμε ὀρισμένες σκέψεις, γιὰ νὰ ἔχωμε τὸ ὅλο πανόραμα τῆς μοναστικῆς φιλοσοφίας. Εἶναι κλασσικὰ τὰ χωρία τῆς Ἁγίας Γραφῆς, τὰ ὁποῖα συνιστοῦν τὴν μοναχικὴ πολιτεία καὶ τὴν ἐντάσσουν στὸ σῶμα τῆς Ἐκκλησίας. Ἐνα χωρίο, μία ἔννοια ἂν θέλετε —δὲν θὰ ἀναφερθοῦμε σὲ συγκεκριμένα χωρία, διότι εἶναι γνωστά— ποῦ ὑπάρχει καὶ στὸ Εὐαγγέλιο καὶ στὸν ἀπόστολο Παῦλο καὶ σὲ ὅλους τοὺς Πατέρες, εἶναι ὅτι ἡ μοναστικὴ ζωὴ, ἡ ζωὴ τῆς παρθενίας, εἶναι αὐτὸ ποῦ προτιμᾷ καὶ ἡ Ἐκκλησία καὶ ὁ Χριστός. Εἶναι ὁ δρόμος, τὸν ὁποῖον ἄνοιξε ἡ ἐκ Παρθένου γέννησις τοῦ παρθένου Ἰησοῦ. Ἡ

Ἐκκλησία εἶναι ἡ παρθένος ἡ φεύγουσα στήν ἔρημο³. Ἡ Θεοτόκος εἰκονίζει αὐτήν τὴν Ἐκκλησία. Ὁ Κύριος θεωροῦσε ὡς ἰδιαίτερο στρατεύμα του τοὺς μοναχοὺς· τὸ ἴδιο καὶ ὁ ἀπόστολος Παῦλος καὶ ὁ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης στὶς ἐπιστολές του ἀλλὰ καὶ στὸ εὐαγγέλιό του. Οἱ μοναχοὶ εἶναι οἱ παρθένοι ποὺ ἀκολουθοῦν τὸ Ἄρνιον⁴.

Σαφῶς «μεμέρισται ἡ γυνὴ καὶ ἡ παρθένος»· γίνεται πλήρης διαχωρισμὸς τῆς ἐγγάμου καὶ τῆς ἀγάμου πολιτείας· τῆς ἀγάμου, ὅχι μὲ τὴν ἔννοια ὅτι δὲν παντρεύτηκε κάποιος, ἀλλὰ μὲ τὴν ἔννοια τῆς παρθενεύουσας ζωῆς, τῆς ἀφιερωμένης εἰς τὸν Χριστὸν παρθενικῆς ζωῆς, τῆς μοναστικῆς δηλαδὴ πολιτείας. Ὅσο διαφέρει ἡ γῆ ἀπὸ τὸν οὐρανό, ὁ ἄνθρωπος ἀπὸ τὸν Θεόν, ἄλλο τόσο διαφέρουν καὶ ἡ μοναχικὴ πολιτεία ἀπὸ τὴν ἐν τῷ κόσμῳ διαβίωσι. Ὁ μοναχὸς εἶναι αὐτὸς ποὺ ἀνήκει στὸν Θεόν, αὐτὸς ὁ ὁποῖος ἀγάπησε τὸν Θεόν πολὺ φυσιολογικά, αὐτὸς ὁ ὁποῖος ἔρχεται στὸ μοναστήρι κατὰ φυσικὴν συνέπεια τῆς ἀγάπης του. Ὅταν λοιπὸν ὑπῆρχε κάποιος ὁ ὁποῖος ἀπὸ μικρὸ παιδάκι ἀγαποῦσε τὸν Θεόν, τὸ φυσικὸ ἦταν ἡ Ἐκκλησία νὰ τὸν ὠθήσῃ στὸ μοναστήρι.

Ἀλλὰ καὶ κάποιος ὁ ὁποῖος ἐξέπεσε ἀπὸ τὴν πίστι του καὶ περιέπεσε σὲ αἵρεσι ἢ ἔγινε μωαμεθανός, ἦταν πολὺ φυσικό, ἐπανερχόμενος στὴν ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας ἢ τῆς ἐξομολογήσεως, νὰ θέλῃ νὰ πλύνῃ τὸν χιτῶνα του μὲ τὸ τρίτο βάπτισμα, τὸ βάπτισμα τῶν δακρῶν, τουτέστι τῆς μοναχικῆς πολιτείας, διότι τὸ δεύτερο βάπτισμα, τοῦ μαρτυρίου, δηλαδὴ τοῦ αἵματος, δὲν ἔχουν τὴν δυνατότητα ὅλοι νὰ τὸ ἀποκτήσουν. Ὁμοίως καὶ ὅταν κάποιος, μικρὸς ἢ μεγάλος, ἔπεφτε στὴν ἁμαρτία, ἦταν φυσικό νὰ τοῦ

3. *Αποκ.* 12, 6· 14.

4. *Αποκ.* 14, 4.

5. *Α' Κορ.* 7, 34.

ποῦνε: Ἄν ἀγαπᾶς τὸν Θεὸν καὶ θέλῃς τόσο πολὺ νὰ ἀλλάξῃς τὴν ζωὴ σου γιὰ νὰ ἀναπλασθῇ ἡ ὕπαρξις σου, πρέπει νὰ πᾶς στὸ μοναστήρι.

Ἐπομένως, ἡ μοναχικὴ πολιτεία εἶναι ἡ κατ' ἐξοχὴν βίωσις τοῦ Χριστοῦ· εἶναι ὅ,τι ἀναγνωρίζει ἡ Ἐκκλησία μας ὡς τὸ ἀποτύπωμα τοῦ οὐρανοῦ στὴν γῆ· εἶναι ἓνα κάτοπτρο, τὸ ὁποῖο ἀντανακλᾷ τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν. Αὐτὸ εἶναι μία ἀλήθεια.

Μιὰ δευτέρη ἀλήθεια εἶναι ὅτι «οὐ πάντες χωροῦσι τὸν λόγον τοῦτον, ἀλλ' οἷς δέδοται»⁶. Στὸ χωριὸ αὐτὸ ἐδράζεται ἡ εὐαγγελικὴ ἀφετηρία τοῦ μοναχισμοῦ. Τὴν ἐποχὴ τῆς Καινῆς Διαθήκης δὲν συμφέρει κανεὶς νὰ παντρεύεται, ἀλλὰ αὐτὸ εἶναι ἀποκεχρυμμένον ἀπὸ τὴν διάνοια, τὴν νόησι, τὴν γνῶσι, τὴν βούλησι τῶν ἀνθρώπων· δὲν τὸ καταλαβαίνουν οἱ ἄνθρωποι. Οἱ ἄνθρωποι νομίζουν ὅτι τὸ φυσικὸ εἶναι νὰ ζήσουν μίαν ἐγγαμον πολιτεία, καὶ τοὺς φαίνεται παράλογο ὅταν δοῦν κάποιον μοναχό. Ἦθελε κάποιος νὰ γίνῃ μοναχός, καὶ ὅλοι διαμαρτυρήθηκαν. Ὅλο τὸ χωριό, ἀπὸ τὸν ἱερέα μέχρι τὸν τελευταῖο τοῦ χωριοῦ, συμμάχησαν νὰ τὸν ἐμποδίσουν. Ἀλλὰ καὶ ὅλοι οἱ γονεῖς θεωροῦν ἁμαρτία νὰ πᾶνε τὰ παιδιά τους στὸ μοναστήρι. Βλέπετε τὸν πατέρα, τὴν μητέρα νὰ προσεύχωνται εἰς τὸν Θεόν, νὰ κάνουν ἀγρυπνίες, παρακλήσεις, γιὰ νὰ ἀποκαλύψῃ ὁ Θεὸς στὸ παιδί τους ὅτι αὐτὸ ποὺ κάνει δὲν εἶναι σωστό, ὅτι πρέπει νὰ παντρευτῇ. Ἡ μοναχικὴ πολιτεία μένει μακριὰ ἀπὸ τὴν σκέψι καὶ τὴν νόησι καὶ τὴν βούλησι τῶν ἀνθρώπων. Γι' αὐτὸ λέγει ὁ Κύριος, «οὐ πάντες χωροῦσι τὸν λόγον τοῦτον»⁷· δὲν κατανοοῦν ὅλοι τὴν μοναχικὴ πολιτεία.

Ἕνα μυστήριον εἶναι ἡ μοναχικὴ πολιτεία, κάτι τὸ ἐξωκόσμιο

6. *Ματθ.* 19, 11.

7. *Ματθ.* 19, 11.

θα λέγαμε, και' ως μυστήριο δὲν εἶναι αὐτὸ πού ὁράται ἀλλὰ αὐτὸ πού νοεῖται. Ἐντεῦθεν και' δὲν μποροῦν νὰ τὸ καταλάβουν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι, γι' αὐτὸ και' δὲν πᾶνε στὸ μοναστήρι. Τὸ καταλαβαίνουν μόνον αὐτοὶ πού εἶναι μαθημένοι νὰ ψηλαφοῦν τὰ μυστήρια. Ὡστε, στὸ χωρίο αὐτὸ ἔχομε μία ἀφετηριακὴ εὐαγγελικὴ τοποθέτησι· βλέπομε ἀπὸ πού ἀρχίζει ἡ μοναχικὴ κλη̄σις· ἀρχίζει ἀπὸ τὴν ἐκλογὴ τοῦ ἀνθρώπου.

Ἡ μοναχικὴ πολιτεία εἶναι κλη̄σις ὅλων τῶν ἀνθρώπων. Ὅλοι οἱ ἄνθρωποι θέλω νὰ εἶναι ὅπως εἶμαι ἐγώ, λέγει ὁ ἀπόστολος Παῦλος⁸. Αὐτὸ εἶναι τὸ καινούργιο ἄγγελμα, πού ἔφερε ἡ Ἐκκλησία. Αὐτὸ εἶναι ἡ ἄρσις τοῦ σταυροῦ και' ἡ ἐντολὴ τῆς ἀγάπης, ἡ ταπείνωσις και' ἡ βίωσις τῆς γῆς και' ἡ κατάφασις τοῦ οὐρανοῦ. Αὐτὸ εἶναι τὸ ξεπέρασμα τοῦ χρόνου και' ἡ χώρησις τῆς αἰωνιότητος. Αὐτὸ εἶναι ἡ ἀνακεφαλαίωσις, τὸ ἄλφα και' τὸ ὠμέγα τῆς γῆς και' τοῦ οὐρανοῦ. Ἀλλὰ γιὰ τὴν κάθε ψυχὴ αὐτὸ εἶναι μία ἀφετηρία στὰ βάθη τῆς ὑπάρξεώς της, ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ, ἡ κρίσις και' ἡ κατανόησις.

Στὴν πραγματικότητα ἡ μοναχικὴ πολιτεία εἶναι κάτι πού προϋπῆρχε τοῦ Κυρίου ὡς ἀνθρωπίνου προσώπου, προϋπῆρχε τῆς ὁρατῆς Ἐκκλησίας. Τὴν συναντᾶμε ἤδη σὲ ὅλα τὰ σύμβολα τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης και' σὲ ὀρισμένους προφῆτες και' θεῖες διδασκαλίες. Ἡ παρθενία προϋπῆρχε ἐπάνω στὸν οὐρανό, στὴν ζωὴ τῆς Ἁγίας Τριάδος. Ἐπομένως, ἡ μοναχικὴ πολιτεία εἶναι τόσο αἰδιος, ὅσο και' ὁ Θεός. Εἶναι κάτι πού ἔπεσε στὴν γῆ ἀπὸ τὸν οὐρανό, ἀλλὰ ἡ ἱστορικὴ ἀκμὴ της ἀρχίζει ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου. Τότε ἔχομε τὴν ἱστορικὴ και' κοινωνικὴ ἀφετηρία τοῦ μοναχισμοῦ ὡς μιᾶς ὀργανωμένης ζωῆς.

Ἡ Κωνσταντίνειος ἐποχὴ εἶναι μία ἐποχὴ ἀκμῆς τῆς Ἐκκλη-

8. Α' Κορ. 7, 8.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἐντὶ Προλόγου	7
Συντομογραφίες	11

ΟΙΚΟΣ ΘΕΟΥ ΠΥΛΗ ΟΥΡΑΝΟΥ

ΠΕΡΙ ΜΟΝΑΧΙΣΜΟΥ, ΓΕΡΟΝΤΟΣ & ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΟΥ

1. ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΜΟΝΑΧΙΣΜΟΣ	15
Α. Ἀρχὴ καὶ αἷτια τῆς μοναχικῆς πολιτείας	15
Β. Χαρακτηριστικά τῆς μοναχικῆς πολιτείας	31
1. ΖΩΗ ΑΓΑΠΗΣ	31
2. ΖΩΗ ΙΣΟΤΗΤΟΣ	33
3. ΖΩΗ ΑΛΗΘΟΥΣ ΧΑΡΑΣ	37
4. ΖΩΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ	41
Γ. Ὁ Γέροντας	49
2. ΜΟΝΑΧΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΟΣ ΚΟΣΜΟΣ	53
Α. Ὁλοκλήρωση καὶ οἰκουμενικότης τοῦ προσώπου	53
Β. Βίωσις τῆς ἄλλης ζωῆς ἐν τῇ μοναχικῇ πολιτείᾳ	69
3. Ο ΓΕΡΩΝ, Η ΑΛΗΘΗΣ ΑΓΑΠΗ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΓΕΡΟΝΤΑ	91
4. Ο ΑΛΗΘΗΣ ΜΟΝΑΧΟΣ	121
Χαρακτηριστικά τοῦ ἀληθοῦς μοναχοῦ	123
1. ΜΟΝΩΣΙΣ ΕΝ Τῇ ΚΟΙΝΩΝΙΑ	123
2. ΠΡΟΣΕΥΧΗ ΕΝ Τῇ ΔΙΑΚΟΝΙΑ	130
3. ΗΣΥΧΙΑ ΕΝ Τῇ ΥΠΑΚΟῇ	142
4. ΧΑΡΑ ΕΝ ΠΟΝΟΙΣ	161
5. ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΕΝ Τῷ ΝΥΝ	171

ΟΙΚΟΣ ΘΕΟΥ, ΠΥΛΗ ΟΥΡΑΝΟΥ

5. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΖΩΗΣ ΤΟΥ ΜΟΝΑΧΟΥ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΣ ΕΝ ΑΥΤΩΙ ΤΟΥ ΓΕΡΟΝΤΟΣ	181
6. ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΣ ΠΑΤΗΡ ΚΑΙ ΤΕΚΝΑ	213
7. ΤΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΖΗΤΑ Ο ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΟΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΓΕΡΟΝΤΑ	241

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ

A. ΠΙΝΑΚΕΣ ΧΩΡΙΩΝ	297
B. ΠΙΝΑΞ ΟΝΟΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΕΝΝΟΙΩΝ	305

ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΟΥ ΑΡΧΙΜ. ΑΙ
ΜΙΛΙΑΝΟΥ ΣΙΜΩΝΟΠΕΤΡ
ΙΤΟΥ ΟΙΚΟΣ ΘΕΟΥ ΠΥΛΗ
ΟΥΡΑΝΟΥ-ΠΕΡΙ ΜΟΝΑΧΙ
ΣΜΟΥ ΓΕΡΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΥΠΟ
ΤΑΚΤΙΚΟΥ ΜΕ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ
ΙΕΡΟΥ ΚΟΙΝΟΒΙΟΥ ΕΥΑΓΓΕ
ΛΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ
ΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΤΗΘΗΚΕ ΚΑΙ
ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΘΗΚΕ ΣΤΟ
ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΚΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙ
ΤΗΣ ΙΝΔΙΚΤΟΥ ΤΙΣ ΔΙΟΡΘ
ΩΣΕΙΣ ΕΚΑΝΕ Ο ΠΕΤΡΟΣ ΠΙ
ΑΡΜΕΝΙΤΗΣ ΤΗΝ ΕΠΙΜΕΛ
ΕΙΑ ΤΗΣ ΕΚΔΟΣΗΣ ΕΙΧΕ Ο
ΜΑΝΩΛΗΣ ΒΕΛΙΤΖΑΝΙΔΗΣ
ΤΥΠΩΘΗΚΕ ΣΤΗΝ ΜΗΤΡΟ
ΠΟΛΙΣ Α.Ε. ΚΑΙ ΒΙΒΛΙΟΔΕΤ
ΗΘΗΚΕ ΑΠΟ ΤΟΝ ΔΗΜΗΤ
ΡΗ ΚΑΤΣΙΜΙΓΑ ΤΟΝ ΜΑΪΟ
ΤΟΥ 2020 ΓΙΑ ΛΟΓΑΡΙ
ΑΣΜΟ ΤΗΣ ΕΚΔΟΤΙΚΗΣ
ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΙΝΔΙΚΤΟΣ

Ἀριθμός Ἐκδόσεως: 417

Ἀντίτυπα Α' Ἐκδόσεως: 3.000

ΑΛΛΑ ΒΙΒΛΙΑ ΤΟΥ ΑΡΧΙΜ. ΑΙΜΙΛΙΑΝΟΥ ΣΤΗΝ ΙΝΔΙΚΤΟ

– ΛΟΓΟΙ ΑΣΚΗΤΙΚΟΙ

ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΣΤΟΝ ΑΒΒΑ ΗΣΑΪΑ

– ΛΟΓΟΣ ΠΕΡΙ ΝΗΨΕΩΣ

ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΣΤΟΝ ΑΓΙΟ ΗΣΥΧΙΟ

– ΧΑΡΙΣΜΑΤΙΚΗ ΟΔΟΣ

ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΣΤΟΝ ΒΙΟ ΤΟΥ ΟΣΙΟΥ ΝΕΙΛΟΥ ΤΟΥ ΚΑΛΑΒΡΟΥ

– ΝΗΠΤΙΚΗ ΖΩΗ ΚΑΙ ΑΣΚΗΤΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ

ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΣΤΟΥΣ ΟΣΙΟΥΣ ΠΑΤΕΡΕΣ ΑΝΤΩΝΙΟ, ΑΥΓΟΥΣΤΙΝΟ ΚΑΙ ΜΑΚΑΡΙΟ

– ΛΟΓΟΙ ΕΟΡΤΙΟΙ ΜΥΣΤΑΓΩΓΙΚΟΙ

– ΠΕΡΙ ΑΓΑΠΗΣ

ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΣΤΟΝ ΑΓΙΟ ΜΑΞΙΜΟ

– ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΕΥΧΗΣ

ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΣΤΟΝ ΟΣΙΟ ΝΕΙΛΟ ΤΟΝ ΑΣΚΗΤΗ

– ΠΡΟΣΜΟΝΗ ΘΕΟΥ

ΛΟΓΟΙ ΠΕΡΙ ΑΣΘΕΝΕΙΑΣ, ΠΟΝΟΥ ΚΑΙ ΘΑΝΑΤΟΥ

– ΘΕΙΑ ΑΝΑΒΑΣΙΣ

ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΣΤΟΝ ΟΣΙΟ ΘΕΟΓΝΩΣΤΟ

– ΘΕΙΑ ΛΑΤΡΕΙΑ

ΠΡΟΣΔΟΚΙΑ ΚΑΙ ΟΡΑΣΙΣ ΘΕΟΥ

– ΖΩΗ ΕΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙ

– ΑΓΑΛΛΙΑΣΩΜΕΘΑ ΤΩ ΚΥΡΙΩ

– ΠΕΡΙ ΘΕΟΥ ΛΟΓΟΣ ΑΙΣΘΗΣΕΩΣ

ΟΚΤΩ ΚΕΙΜΕΝΑ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

– ΠΕΡΙ ΖΩΗΣ ΛΟΓΟΣ ΕΛΠΙΔΟΣ

ΟΚΤΩ ΚΕΙΜΕΝΑ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ